

Ved forelæggelsen af budgetforslaget den 5. oktober 1970 gav generalsekretæren ganske uventet meddelelse om, at han følte sig tvunget til at foretage reduktioner i de hidtidige forslag på ca. 7 millioner dollars, således at stigningen i 1971 ville blive begrænset til ca. 14 pct. Beskæringen ville kunne gennemføres dels ved i 1971 at undlade at oprette nye stillinger dels ved at reducere byggeprogrammet for 1971.

Som argumenter for sit initiativ henviste generalsekretæren for det første til FN's stadigt mere kritiske finansielle situation. Dette forhold var ligeledes stærkt fremhævet i indledningen til årsberetningen om organisationens virksomhed. For det andet påpegede han medlemslandenes vanskeligheder med at tilpasse sig den kraftige stigning i budgettet, og for det tredje henviste han til den igangværende store rationaliseringsundersøgelse i FN-sekretariatet, der skulle sikre en mere effektiv udnyttelse af de eksisterende personaleresourcer.

b. Debatten.

1. Den generelle debat om budgetforslaget var i høj grad præget af generalsekretærens overraskende spareforslag. Da dokumentationen indeholdende det endelige budgetforslag og bemærkningerne fra det under generalforsamlingen nedsatte rådgivende udvalg for budgetmæssige og administrative spørgsmål (ACABQ) først forelå på et sent tidspunkt under generalforsamlingen, blev mange af indlæggene præget af tvøen og usikkerhed.

Nogle lande særligt de østeuropæiske lande og USA fandt, at den foreslåede nedskæring var utilstrækkelig.

Storbritannien, Frankrig, Italien, Holland og Japan syntes derimod i det store hele, at anse generalsekretærens initiativ for positivt og velovervejede.

Udviklingslandene kunne ikke acceptere den stabilisering af FN's aktiviteter og den nedskæring af en række af programmerne, som givet ville blive en følge af at reducere budgettet.

De nordiske lande, der ikke ville være gået imod den oprindeligt foreslåede budgetstigning, udtrykte beklagelse over risikoen for en begrænsning af de planlagte programmer.

Fra dansk side påpegedes det, (bilag 25)

at budgettet måske var et bedre instrument for aflæsning af FN's virksomhed og vækst end FN-pagten. De senere års udvikling med stigende budgetter afspejlede en ønskværdig intensivering af det internationale samarbejde om at løse internationale verdensproblemer. Sideløbende med denne ekspansion, var man indenfor FN i stigende grad blevet opmærksom på nødvendigheden af, at man fandt frem til stadigt mere effektive arbejdsformer. Denne tendens havde bl. a. givet sig udslag i det af Sir Robert Jackson udarbejdede kapacitetsstudie om UNDP og i Maurice Bertrands rapport om sammenhængen mellem programmering og budgettering indenfor FN-systemet. Fra dansk side var man overbevist om, at den igangværende undersøgelse om FN-sekretariatets effektivitet ville føre til gunstige resultater. Det beklagedes, at det havde været nødvendigt for generalsekretæren at foreslå en reduktion af budgettet. I forbindelse hermed udtryktes der skuffelse over, at visse af medlemslandene nægtede at bære deres andel af udgifterne til FN's fredsbevarende operationer, og at de tilbageholdt deres bidrag til FN's regulære budget. Disse omstændigheder havde været medvirkende til at bringe FN i en situation, hvor man ikke havde tilstrækkelige midler til at udbetale lønninger til sekretariatets personale. Denne udvikling kunne, som generalsekretæren tidligere havde påpeget det, bringe FN's integritet i alvorlig fare.

2. Spørgsmålet om mulighederne for at gennemføre *programbudgettering i FN-systemet* blev berørt af en række lande. Dette emne har, efter at have været drøftet foreløbigt under 24. generalforsamling, været genstand for en del debat i det forløbne år i flere FN-organer, særligt i Program- og koordinationskomitéen (CPC), hvoraf Danmark er medlem.

Drøttelserne har først og fremmest drejet sig om en rapport udarbejdet af et af medlemmerne af den særlige inspektionsenhed „Joint Inspection Unit“, Mr. Maurice Bertrand. I denne rapport påpeges en række af svaghederne ved det eksisterende system for programmering og budgettering indenfor FN-systemet. Der henvises til de uheldige følger af, at arbejdet i de programformulerende organer og i de organer, der udarbej-